

Forfatter: Hauch, Carsten

Titel: Robert Fulton: 1-2. - 1928

Citation: Hauch, Carsten: "Robert Fulton: 1-2. - 1928", i Hauch, Carsten: *Robert Fulton: 1-2. - 1928*, udg. af Niels Birger Wamberg , 1926-29, s. 397. Onlineudgave fra Arkiv for Dansk Litteratur: <https://tekster.kb.dk/text/adl-texts-hauch02val-shoot-idm140500966327584.pdf> (tilgået 26. april 2024)

Anvendt udgave: Robert Fulton: 1-2. - 1928

SYTTENDE CAPITEL.

Omsider frembød den Dag, paa hvilken det skulde vise sig, om Fulton havde arbeidet forgjeves eller ikke. Det var bleven afgjort, at Afreisen først skulde finde Sted ved Middagstid. Dog havde Fulton allerede været ombord tidlig om Morgenen, men var vendt tilbage igjen for at tage Afsked med sin Familie. Nogle Timer senere kom ogsaa David Baxter, der mod Sædvane var gaaet i Land for at modtage hans sidste Ordre med Hesnyn til nogle mindre vigtige Ting, om hvilke han endnu var uvis.

»Skal ikke Madamen være med i Dag?« spurgte David Baxter tilsidst, da han tog Afsked; »vil De ikke see, hvordan det løber af? De kan jo tage de Smaa med Dem.«

»Nei,« svarede Abigail, »vi vilde ikke passe i den store Vrimmel.«

»Gaa Du nu i Forveien, David!« sagde Fulton, 398 »jeg seer Dig nødig paa noget andet Sted i Dag end ombord paa Skibet.«

»Nu, frisk Mod, Robert!« sagde David, »Jollen skal vente ved Broen, og bryd Dig saa bare ikke om, hvad Folk snakker, for nu gjelder det om at seile stik imod Strømmen.« Med disse Ord trykkede han sin Vens Haand, hvorefter han gik.

»Jeg vil følge Dig ned til Flodbredden, Fulton,« sagde Thomas Milburn, »men ikke længere, saa kan jeg være den, der bringer Abigail den første Efterretning.«

Uagtet Abigail gik sin stille Gang og besørgede sine Forretninger i Huset, som sædvanlig, saa mærkede man dog vel, at hun indvortes var meget bevæget.

»Jo ældre Abigail bliver, desmere kommer hun til at ligne sin Moder,« udbød den gamle Milburn, efterat han længe taus havde betragtet hende.

»Ak, Fader reiser vist langt bort,« sagde den lille Dreng, »han kommer nok ikke hjem i Aften.«

»Dersom jeg kom hjem i Aften,« svarede Fulton, »da var det intet godt Tegn; men ret længe vil det dog ikke vare, inden vi sees igjen.«

Noget efter indfandt John Bridle sig med flere Venner, der havde lovet at være med paa Dampskibet, og Fulton beredte sig nu til at gaae. Abigail med hendes Børn fulgte ham udenfor, og de bleve længe staaende for at see efter ham. »Jeg er den, der bestandig maa blive tilbage,« sagde Abigail tilsidst, da hun ikke længere kunde see ham; »hans Vei fører ham bestandig ud i det Fjerne langt bort fra mig.«

Man har et Brev fra Fulton, der er skrevet enten i disse Dage eller kort derefter. I dette Brev fortæller 399 han blandt Andet, at han undertiden paa Veien til Byggepladsen, pleiede at standse mellem Tilskuerne, naar han vidste, at disse ikke kjendte ham. »Jeg hørte da aldrig noget opmuntrende Ord,« skriver han, »ja neppe engang et Ønske for, at min Plan maatte lykkes; kun Spot og Haan og taabelige Vittigheder, hvori man stræbte at gjøre sig lystig over mit Forehavende.«

Paa denne Dag aabenbarede den almindelige Modstemning mod Fulton sig endnu stærkere end sædvanlig, og fra alle Sider hørte man spottende Udladelser. Forskjellige grovttegnede Caricaturer vare desuden ophængte i Papirhandlernes og Billedkræmmernes Vinduer. Paa et Sted var han saaledes fremstillet ombord paa sit Skib i nedbøiet Stilling, pustende til Ilden under en Dampkjedel; »men,« stod der nedenunder, »det hjælper ikke, Skibet rører sig ikke af Pletten.« Paa en anden Tegning saae man en stor Fisk, der var kommen ind imellem Vandhjulene paa Dampskibet, hvorved disse sønderbrødes. Paa et tredie Billede saaes det hele Dampskib splittet ad og sprængt i Luften, medens Fulton selv, med vildt opreiste Haar, og med fordreiede Træk, syntes at omhvirvles ved Siden af sine Hjul imellem Skyerne. Lignende Vrængbilleder bleve ogsaa falbudne mellem Tilskuerne af omløbende Dreng, og et Par af disse henvendte sig endog til Fulton selv, da han gik ned til Skibet, og spurgte ham, om han ikke vilde kjøbe noget af deres Billedkram.

»Det giver jo dog den sunde Forstand, Nabo,« sagde en gammel Indvaaner af Newyork til en anden, »at Sligt er umuligt. Vi koge jo hver Dag ved 400 Hjelp af Røg og Damp, men de ere ikke engang capable til at rokke en Theemaskine eller en Jerngryde fra deres Pladser, hvordan skulde de da kunne drive et Skib frem lige imod Vind og Strøm!« - »Ja, jeg vilde ligesaa godt paatage mig at drive et Skib frem ved Røgen af min Tobakspibe,« sagde den anden, »det falder jo af sig selv, at Ingen kan seile med den bare Damp, der jo dog i Grunden ikke er andet end Dunst og Luft, det har jeg hørt af en lærd Mand.« - »Ja,« svarede en tredie, »men det er da nok ogsaa kun Luft, der fylder Seilene paa de sædvanlige Skibe; desuden har jeg ogsaa hørt af en lærd Mand, at det egentlig er et Slags Luft, der driver en Kanonkugle frem.« - »Der har I ladet Jer Noget

binde paa Ærmet, Nabo,« sagde den første, »for en Kanonkugle farer jo afsted ved Hjelp af Krudet, det veed ethvert Barn, og den, der fandt Krudet op, for ham tager jeg min Hat af, for han var en stor Mand; men denne Robert Fulton er jo ikke Andet end en Nar og et galt Menneske.« - »Ja, det er endelig sandt nok, og derom vil jeg ikke disputere,« svarede den tredje. - »Kom her, Dreng!« raabte den første, »lad os faae et af Dine Billeder! der er mere Forstand deri, end i alle Regjeringsmændenes Pander, for ellers vilde de aldrig have ladet sig tage ved Næsen af en saadan Vindmager, som denne Fulton, der ovenikjøbet har en Skrue løs.«

»Selv om noget Sligt kunde gaae,« sagde en Haandværkssvend til sin Kammerat, »saa vilde det jo dog være en skammelig Ting, for man skal aldrig begynde paa Noget, der sætter Folk ud af deres Næringsvei; for lad nu saa være, at vi kom til 401 at seile uden Seil, hvad skulde da Seilmagerne begynde paa? Det vilde jo være at ruinere skikkelige Folk, der skal føde Kone og Børn med deres Arbeide, og der aldrig har gjort den Slyngel, den Robert Fulton, det Mindste imod.« - »Ja, var jeg saasandt Seilmager, da skulde det svie til hans Ribbeen,« svarede den anden. - »Skulde han sætte det igjennem,« sagde en gammel Irlænder, »da maatte det være ved Djævelens Hjelp, for Djævelen er bedst vant til at omgaaes med Røg og Damp, og han er ogsaa den, der bedst forstaaer at seile mod Veir og Vind.«

»See, der komme de med Synderen!« raabte En, da Fulton nærmede sig med sine Venner. - »Ja, ja, der er en forskrækkelig Mængde Mennesker,« sagde den gamle Irlænder, »det er præcis ligesom hjemme hos os i Limerick, naar En skal kagpidskes eller henrettes.«

»Ak, hvor han seer bleg ud, den Stakkel!« sagde en ung Pige, der stod noget længere borte. - »Ja, og han er dog ellers ganske smuk at see til,« sagde en anden. - »Og han har et klogt Ansigt,« vedblev den første, »hvem skulde troe, man kunde see saaledes ud, naar man er forstyrret i Hovedet!« - »Sligt kan man ikke see udenpaa, min Pige,« svarede en Mand, der stod ved Siden af dem; »viis mig din Forstand af Dine Gjerninger, staaer der jo skrevet.« - »Ak, De har dog Synd deraf, at de leer af ham,« sagde den unge Pige, »hvis Vorherre har straffet ham saa haardt, at han ikke er rigtig klog, saa er det jo dog Noget, som han ikke kan gjøre ved.« - »Ja, ja,« svarede den Mand, der stod ved Siden af hende, »det kan nu ikke være anderledes, det er 402 Verdens Gang, hvad vilde han paa den Gallei? som skrevet staaer.«

Menneskesværmen blev bestandig større, jo nærmere man kom til det Sted, hvorfra Dampskibet edst kunde sees. Da Fultons Skibsjolle ikke var stor nok for at rumme det hele Selskab, der ledsagede ham, saa lod han John Bridle, tilligemed en Deel af Selskabet, roe ombord i Forveien og blev selv staaende paa Flodbredden for at vente paa Jollens Tilbagekomst; thi uagtet der vare mange Baade paa Floden, saa kunde han dog ikke benytte nogen af dem, eftersom de alle vare udleiede og fulde af Mennesker.

Nærved det Sted, hvor Fulton ventede paa Baadens Tilbagekomst, stod der ogsaa en Dame, hvis Ansigt var besløret, og hvis ziirlige Dragt og Skabning tiltrak sig alle de Omstaaendes Opmærksomhed. »Hvem kan hun dog være?« spurgte en af Tilskuerne. - »Det er Advokat Grays Hustru, hende, som har vunden saamange Penge ved sin Sang,« svarede en anden, »kan I ikke see, der staaer jo den sorte Slave bag ved, der bestandig følger hende i Hælene. Hun kom i sin høie Vogn, og hun vilde have kjørt lige ned til Floden, men saa stoppede vi hende, og hun maatte gaae til Fods, ligesom alle vi andre, for hun er ikke bedre end vi, mener jeg, hvor mange Penge hun ogsaa har.«

»Seer I den gamle Mand der paa Brinken, ham, som er indsvøbt i den graa Kappe?« sagde en Røst nærved Fulton, »det er Faderen til ham, der har bygget det underlige Skib.«

Fulton havde hidindtil været saa sysselsat med sine egne Tanker, at han ikke synderlig havde seet 403 sig om imellem Tilskuerne, men neppe hørte han disse Ord, før han løftede sine Øine fra Jorden og saae sig om, og han opdagede da virkelig til sin store Forbauselse sin egen Fader, hvis Træk han nu, uagtet han ikke havde seet dem i saa mange Aar, let gjenkjendte. Den gamle Mand stod paa Pynten af en steil Bakke nærved Floden, og da han tillige var anseelig af Vext, saa ragede han høit op over alle dem, der omringede ham.

I dette Øieblik nærmede et Bud sig til Fulton, der fortalte, at han forgjeves havde søgt ham i hans Bolig, »jeg har en lille Seddel, som jeg skal afgive i Deres egne Hænder,« sagde han, »det er vigtigt, at De læser den, før De gaaer ombord.« Neppe havde Fulton modtaget Seddelen, før Overbringeren var forsvunden i den omgivende Menneskevrimmel.

»Naar De nu kommer tilbage fra Skibet,« stod der i denne Seddel, »saa kan De være ganske rolig for Deres Fremtid; thi der skal da staae en Vogn beredt, der kan føre Dem lige hen til Daarekisten, hvilken hos os, som De maaskee veed, er særdeles fortræffelig indrettet; og det vil i ethvert Tilfælde være meget lettere for Dem at finde Vei derhen, end det vil blive for Deres saakaldte Dampskib at finde Vei til Albany.«

Denne Seddel var uden Navns Underskrift, Fulton gjemte den, da han havde læst den, uden at sige et Ord derom til sin Omgivning.

Imidlertid kunde han dog ikke tilbageholde en Yttring, der vidnede om den Stemning, hvori han var.

»Man beundrer dem, der kæmpe med legemlige Vaaben,« sagde han, »og selv naar Slaget tabes, har man dog endnu en Krands tilovers til den, der falder paa Valpladsen; man tillægger ikke ham Skylden, hvis ogsaa et Uheld indtræffer, der vrister ham Seieren af Hænderne; men hvor ganske anderledes behandles ikke vi, der kæmpe i Aandens Verden. Ogsaa her gjelder det tidt om Liv eller Tilintetgjørelse, Seier eller Undergang, ogsaa vi maae vove det Høieste, vi paa Jorden eie; og dog, hvis det træffer sig saa, at Lykken i det afgjørende Øieblik svigter os, hvis en vel begrundet og beregnet Plan ved et af de Tilfælde, som ingen menneskelig Kløgt kan forudsee, mislykkes, hvo fletter da en Krands til os, ja, hvo har da noget venligt og undskyldende Ord for os? Kun Spot, Haan og Miskjendelse, det er al den Løn, vi have at vente.«

»En saadan aandelig Stridsmand, som Du er,« sagde en velbekjendt Stemme bag ved Fulton, »kan ikke sammenlignes med den simple Kriger, der falder paa Valpladsen, men snarere med Hærføreren selv; og denne har da heller ikke nogen synderlig Berømmelse at vente, hvis Slaget tabes.«

»Barlow!« raabte Fulton, »er det virkelig Dig!«

»Ja,« svarede Barlow, »jeg har kjørt den hele Nat, og det var endnu neppe nok, at jeg kunde komme til rette Tid. Men hør nu!« sagde han med sagtere Røst, »jeg har øiebliklig, saasnart jeg kom og mærkede Stemningen, truffen Aftale med en Skibscapitain, der ligger seilfærdig ved Udløbet af Hudsonfloden, hvis det gaaer galt, da kan Du strax finde Tilflugt hos ham, for det vil da neppe være raadeligt, at Du bliver her længere.«

»Hvis det gaaer galt, da er det mig ligegyldigt, hvor jeg er,« svarede Fulton.

I dette Øieblik kom Skibsjollen. Fulton tog nu 405 Afsked med Thomas Milburn og sprang ned i Baaden, hvorhen Barlow og flere af de Andre fulgte ham; »thi jeg vil dog være tilstede, hvordan det saa gaaer,« sagde Barlow, »siden ville vi tage Raad af Omstændighederne.«